

06/28**Majetek státu a vybrané prostředky státního rozpočtu určené na zajištění výkonu celní správy**

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2006 pod číslem 06/28. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ MVDr. Rudolf Němeček.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s majetkem státu a prostředky státního rozpočtu na rozvoj a obnovu materiálně-technické základny celní správy.

Kontrolu provedla v období od srpna 2006 do února 2007 skupina kontrolujících NKÚ z odboru II a z územních odborů a oddělení Sokolov, Mladá Boleslav, Ústí nad Labem, Plzeň, Strakonice, Pardubice, Brno, Ostrava a Olomouc.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2004 a 2005, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující (do ukončení kontrolní akce).

Kontrolovanými osobami byly:

Ministerstvo financí (dále také „MF“),
Generální ředitelství cel (dále také „GŘC“).

Námítky, které proti kontrolnímu protokolu podalo MF a GŘC, byly vypořádány rozhodnutím vedoucí skupiny kontrolujících. Odvolání proti rozhodnutí o námítkách, které podalo GŘC, bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

K o l e g i u m NKÚ na svém XI. zasedání, konaném dne 11. června 2007,
s c h v á l i l o usnesením č. 6/XI/2007
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I. Úvod

Ministerstvo financí je podle ustanovení § 4 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ústředním orgánem státní správy mimo jiné pro daně, poplatky a clo. V souladu se zákonem č. 13/1993 Sb., celní zákon, byla celní správa od 1. 7. 1997 do 30. 4. 2004 tvořena MF – Generálním ředitelstvím cel, 8 celními ředitelstvími a 91 celními úřady (dále také „MF-GŘC“) a byla organizačním útvarem MF.

Zákonem č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, vzniklo od 1. 5. 2004 GŘC jako správní úřad pro oblast celnictví s celostátní působností. Současně bylo zrušeno MF-GŘC. Celní správu České republiky od uvedeného data tvoří GŘC, 8 celních ředitelství (dále také „CŘ“) a 54 celních úřadů. Celní správa je bezpečnostním sborem v čele s generálním ředitelem GŘC, který je v ní mimo jiné oprávněn činit právní úkony jménem státu ve všech majetkoprávních a pracovněprávních věcech, schvaluje její organizační řád, kterým zřizuje i pobočky celních úřadů pro zabezpečení výkonu některých činností celního úřadu uvedených v zákoně č. 185/2004 Sb. GŘC je organizační složkou státu a účetní jednotkou. Ve věcech hospodaření s peněžními prostředky a jiným majetkem státu mají CŘ postavení vnitřních organizačních jednotek GŘC. Příjmy a výdaje GŘC jsou obsaženy ve státním rozpočtu, kapitola 312 – *Ministerstvo financí*.

- Poznámka: 1. Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.
2. Částky uváděné v tomto kontrolním závěru jsou zaokrouhleny na celé Kč v souladu s pravidly pro zaokrouhlování.

II. Kontrolou zjištěné skutečnosti

A. Ministerstvo financí

V rozporu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vedlo MF-GŘC do doby svého zrušení samostatně účetnictví a předkládalo účetní závěrky, přestože účetní jednotkou bylo MF.

K datu 30. 4. 2004 vykazovalo MF-GŘC majetek v hodnotě 16 115 873 tis. Kč, rozpočet výdajů po změnách činil 1 052 632 tis. Kč.

MF v některých případech neplnilo povinnosti při hospodaření s majetkem státu vyplývající ze zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. Například:

- u čtyř nájemců nebytových prostor, kteří byli v prodlení s platbami v rozmezí od 9 do 80 dnů, neuplatnilo včas svá práva a nevymáhalo úroky z prodlení;
- podnájemci nevystavilo ve sjednaném termínu daňové doklady ke splnění jeho peněžitých závazků v úhrnné výši 83 029 Kč a snížilo tak za toto období své příjmy;
- neupravilo smluvní vztah se státním podnikem, kterému poskytovalo zálohy na období šesti měsíců, nikoliv pouze na jedno čtvrtletí;
- uzavřelo dohodu o uznání dluhu ve výši 311 510 Kč, která neobsahovala ujednání o splacení celé pohledávky v případě, kdy dlužník nesplní kteroukoliv ze splátek, a nesjednalo v ní ani úroky z prodlení.

Majetek nabytý v souladu s ustanovením § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 219/2000 Sb., vedený v evidenci majetku celní správy, nebyl u všech celních úřadů v roce 2004 oceněn.

MF se o existenci tohoto majetku nezmiňovalo ani v příloze účetní závěrky.

V rámci programového financování byly útvaru MF-GŘC poskytovány prostředky na programy č. 212 210 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny celní správy* a č. 312 210 – *Výstavba a technická obnova budov a staveb správy cel*. Prostředky byly určeny jak na kapitálové, tak na běžné výdaje. Bylo zjištěno, že MF:

- nejméně v osmi případech přímého zadání veřejné zakázky zpracovalo doporučení s uvedením důvodů pro uzavření jednotlivých smluv o dílo, která vyhotovilo až po datu uzavření příslušných smluv;
- nevyužilo smluvního ujednání a nepožadovalo od akciové společnosti vrácení rozpočtových prostředků ve výši 1 460 450 Kč, které jí v roce 1996 zaplatilo za majetek, který nebyl zapsán do katastru nemovitostí jako majetek státu. Od té doby až do ledna 2004, kdy se stal vlastníkem pozemků stát na základě nové kupní smlouvy, tak tuto společnost nechalo s výše uvedenými prostředky hospodařit. Nezakoupené pozemky přitom vedlo již od prosince 1996 ve své majetkové evidenci.

MF nepostupovalo v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Například:

- nezaúčtovalo vznik pohledávek z prodeje pozemků a bytů ve výši 6 150 190 Kč v příslušném účetním období, tj. v roce 2003, a zároveň tak vykázalo v rozvaze k 1. 1. 2004 počáteční stav pohledávek minimálně o tuto částku nižší, než měl být;

- opravy nemovitého majetku ve výši 99 750 Kč zaúčtovalo na základě neprůkazného účetního záznamu, jehož obsah nemohl být porovnán se skutečností, neboť neobsahoval informaci o ceně za měrnou jednotku a vyjádření množství.

Zánik organizačního útvaru MF

MF ukončilo činnost útvaru MF-GŘC a dne 3. 5. 2004 podepsalo s účinností od 1. 5. 2004 s GŘC Delimitační protokol.

MF nezabezpečilo, aby:

- byly sníženy limity výdajů k bankovním účtům MF-GŘC v souhrnné výši 124 507 269 Kč, o kterou tyto limity přesahovaly čerpání vykázané Českou národní bankou k datu 30. 4. 2004. Ke snížení limitů došlo se zpětnou účinností až v červnu 2004;
- byl v příloze mimořádné účetní závěrky sestavené k 30. 4. 2004 MF-GŘC uveden komentář a informace o zániku tohoto útvaru a o následném vzniku nové organizační složky státu;
- MF-GŘC provedlo inventarizaci veškerého majetku a závazků v souladu s ustanoveními § 29 odst. 1 a § 30 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb.

Příloha č. 1 Delimitačního protokolu obsahovala pouze stavy majetku dle hlavní knihy, avšak bez rozpisu jednotlivých položek nehmotného majetku, pohledávek a závazků. MF tak předávalo a GŘC přebíralo majetek, jehož skutečné složení a hodnota jim nebyly známy, resp. nebyly doloženy.

B. Generální ředitelství cel

GŘC se stalo od 1. 5. 2004 účetní jednotkou a vznikla mu povinnost vést účetnictví. Neotevřelo však účetní knihy a nesestavilo zahajovací rozvahu, čímž porušilo ustanovení § 17 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb.

Následně v některých případech postupovalo jak MF, tak GŘC i po tomto datu, jako by nedošlo ke vzniku nové organizační složky státu. Například:

- v červnu 2004 vystavilo MF jako správce kapitoly Oznámení limitu výdajů k bankovním účtům MF-GŘC na období od „duben 2004“, kde uvedlo snížení v úhrnné výši 124 507 269 Kč, tj. ve výši rozdílu mezi výdaji, jež měl povoleno čerpat organizační útvar MF (MF-GŘC), a stavem těchto bankovních účtů k 30. 4. 2004. GŘC o těchto oznámeních limitů výdajů účtovalo, přestože šlo o účetní případy, které se týkaly jiné organizační složky státu a vztahovaly se k období před jeho vznikem;
- MF provedlo u GŘC v prosinci 2004 rozpočtové opatření, kterým snížilo s účinností ode dne 1. 1. 2004 počet zaměstnanců GŘC o 120 a současně snížilo rozpočet výdajů o 42 600 tis. Kč. Upravovalo tedy rozpočet samostatné organizační složky státu, která k datu účinnosti rozpočtového opatření ještě neexistovala;
- GŘC vyřadilo z majtkové evidence a odúčtovalo z účetnictví v průběhu roku 2004 dlouhodobý hmotný majetek (dále jen „DHM“), který byl MF-GŘC bezúplatně převeden na nestátní subjekt již v listopadu 2003;
- GŘC vystavilo a zaúčtovalo v roce 2005 doklad za pronájem ve výši 62 225 Kč vztahující se k 1. čtvrtletí 2004 a v roce 2007 doklad za pronájem ve výši 20 804 Kč vztahující se k dubnu 2004, které mělo vystavit MF-GŘC.

Hospodaření s prostředky státního rozpočtu v oblasti příjmů a výdajů

Od data svého vzniku postupně předávalo část majetku Úřadu pro zastupování státu ve věcech majtkových (dále jen „ÚZSVM“). K datu 31. 12. 2004 vykazovalo GŘC majetek

v hodnotě 11 411 873 tis. Kč, rozpočet výdajů po změnách činil 3 618 706 tis. Kč, k datu 31. 12. 2005 vykazovalo majetek v hodnotě 10 755 080 tis. Kč a rozpočet výdajů po změnách činil 4 745 978 tis. Kč.

GŘC neplnilo vždy povinnosti stanovené zákonem č. 219/2000 Sb. Například:

- nedodrželo ustanovení § 14 odst. 1 a 2 zákona, když nevystavovalo faktury za nájemné za 4. čtvrtletí roku 2004 a 2005, čímž snížilo příjmy z majetku státu v roce 2004 o 101 913 Kč a v roce 2005 o 106 658 Kč;
- u nájemců neuplatnilo svá práva a nevymáhalo úroky z prodlení, čímž nedodrželo ustanovení § 14 odst. 5 zákona;
- umožnilo akciové společnosti užívat majetek státu bez uzavření písemné smlouvy na pronájem nebytových prostor, čímž nedodrželo ustanovení § 17 zákona. Smlouvu uzavřelo až po opakovaných žádostech této společnosti.

GŘC nepostupovalo v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). Například:

- před provedením rozpočtového opatření překročilo stanovený rozpočet u tří rozpočtových položek v úhrnné výši 1 224 237 Kč. Nedodrželo tak ustanovení § 25 odst. 5 zákona a prostředky státního rozpočtu použilo neoprávněně;
- v období od května 2004 do července 2005 uhradilo bez věcného důvodu jednomu z dodavatelů faktury v hodnotě o celkem 72 139 Kč vyšší, než bylo stanoveno smlouvou, a nedodrželo tak ustanovení § 45 odst. 2 zákona;
- neupravilo smluvní vztah se státním podnikem a hradilo nájemné ve výši 233 000 Kč vždy na šest měsíců předem, nikoliv pouze na jedno čtvrtletí, jak je uvedeno v ustanovení § 49 odst. 2 zákona.

GŘC při platbě nájemného za nebytové prostory uhradilo DPH ve výši 13 785 Kč, přestože toto nájemné je od DPH osvobozeno, a nepostupovalo tak v souladu s ustanovením § 56 odst. 4 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, a se smluvním ujednáním.

GŘC také nepostupovalo v souladu s ustanovením § 6 odst. 3 zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, neboť při výběru dodavatelů plnění, která spočívala v dodávkách kancelářského vybavení ve výši minimálně 1 248 876 Kč za rok 2004, nepostupovalo transparentním způsobem: nedoložilo, že z více v úvahu přicházejících kandidátů vybralo dodavatele, kteří pro něj byli nejvýhodnější. Nedoložilo ani, že dodávky byly uskutečněny za ceny obvyklé v místě plnění.

Programové financování

V rámci financování programů byly GŘC poskytovány prostředky na programy č. 212 210 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny celní správy* pro léta 2004 a 2005 a č. 312 210 – *Výstavba a technická obnova budov a staveb správy cel* pro rok 2004. Programy byly evidovány v Informačním systému programového financování akcí (dále jen „ISPROFIN“) a rozčleněny do podprogramů a akcí. Prostředky byly určeny jak na kapitálové, tak na běžné výdaje.

Při výběru dodavatelů díla GŘC v některých případech nepostupovalo v souladu s ustanovením § 6 odst. 3 zákona č. 40/2004 Sb., tedy transparentním a nediskriminačním postupem. Například:

- v roce 2004 uzavřelo smlouvu na dodávku ve výši 231 649 Kč. Sjednaná cena však byla vyšší než zaevidovaná cena tohoto dodavatele ze stejného data i než nabídka dalšího osloveného uchazeče;

- při výběru dodavatele v roce 2005 nepředložilo osloveným uchazečům zadávací podmínky, v důsledku čehož se jimi předložené cenové nabídky týkaly různého objemu prací. Smlouvu uzavřelo s dodavatelem, jehož nabídka ve výši 1 758 606 Kč nebyla z předložených nabídek nejnižší;
- vybraného dodavatele plnění ve výši 278 576 Kč zvýhodnilo oproti ostatním uchazečům tím, že jeho cenovou nabídku převzalo před zveřejněním výzvy k podání nabídky a smlouvu o dílo s ním uzavřelo den před vyhodnocením všech nabídek;
- v roce 2005 uzavřelo smlouvu o dílo v hodnotě 259 800 Kč již pět dní před jednáním komise jmenované za účelem výběru zhotovitele díla.

U některých akcí programového financování nepostupovalo GŘC v letech 2004 a 2005 v souladu s ustanovením § 7 odst. 6 vyhlášky č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, nežádalo tedy správce programu o změnu vydaných rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce (dále také „rozhodnutí“). Odlišné postupy byly zjištěny jak u GŘC jako účastníka programu, tak u MF jako správce programu. Například:

- správce programu stanovil v rozhodnutí minimální závaznost finančního parametru týkajícího se objemu čerpaných prostředků, který GŘC nedodrželo, ale správci programu přitom nepředložilo návrh na změnu rozhodnutí;
- správcem programu byly pro rok 2005 stanoveny v rozhodnutí shodné závazné parametry akce jako v roce 2004, a to přesto, že tyto parametry byly v roce 2004 splněny a správce programu byl o této skutečnosti informován v průběžném vyhodnocení akce;
- GŘC návrhy na změnu rozhodnutí správci programu nepředkládalo, ale pouze s ním telefonicky konzultovalo přesuny projektovaných parametrů akce do následujícího roku, případně použití uspořené prostředků na jiné úhrady bez vydání změny rozhodnutí;
- správcem programu nebyly v roce 2004 a 2005 v rozhodnutích stanoveny žádné závazné parametry akce, i když měl od účastníka programu k dispozici podklady, např. investiční záměry na příslušné akce a průběžná hodnocení akcí.

Nejednotný postup účastníka programu a správce programu při naplňování ustanovení § 7 vyhlášky dokládá systémový nedostatek projevující se při realizaci programového financování.

GŘC dále nejméně u 15 investičních akcí nepostupovalo v souladu s ustanovením § 8 odst. 1 vyhlášky č. 40/2001 Sb., neboť dokumentace závěrečných vyhodnocení akcí nepředložilo v termínech stanovených v jednotlivých rozhodnutích vydaných MF, ale vyhotovilo je se zpožděním v rozmezí od 4 do 23 měsíců.

U jedné z akcí podprogramu 212 211 – *Pořízení, obnova a provozování ICT celní správy* nepostupovalo GŘC účelně, když v prosinci 2004 potvrdilo akceptačním protokolem kompletnost a funkčnost předmětu dodávky a uhradilo částku 2 200 000 Kč za aplikaci programového vybavení, o níž již počátkem roku 2005 rozhodlo, že není pro celní správu použitelná. GŘC tak porušilo ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb. Ve vztahu ke státnímu rozpočtu bylo vynaložení těchto prostředků nevhodné.

V rámci podprogramu 212 216 hradilo GŘC i výdaje na opravy a údržbu služebních motorových vozidel. Bylo zjištěno, že některá z vozidel, která nebyla v uvedeném období vůbec využívána, převzalo GŘC bezúplatně od jiných organizačních složek státu, přestože, vzhledem k jejich technickému stavu, by bylo hospodárnější vyřadit je již z majetku těchto organizačních složek.

Majetek

GŘC neplnilo v některých případech povinnosti stanovené zákonem č. 219/2000 Sb., neboť:

- majetkem vykázaným k 31. 12. 2004 jako inventarizační rozdíl – manko, jehož úhrnná pořizovací cena činila 6 013 584 Kč (sestavy stavebních buněk a stavební buňky včetně interiérů převzaté akciovou společností k ekologické likvidaci), se v GŘC zabývala jak škodní komise, tak odbor inspekce. U tohoto majetku GŘC nevedlo analytickou evidenci v kusovém a hodnotovém vyjádření podle jeho jednotlivých složek (nemělo informace o počtu buněk v sestavách a o předmětech v interiérech) a nechalo jej zlikvidovat bez předchozího projednání likvidační komisí a bez schválení generálním ředitelem. GŘC tak porušilo ustanovení § 14 odst. 4 zákona;
- nevedlo analytickou evidenci majetku v kusovém a hodnotovém vyjádření podle jednotlivých složek majetku. V důsledku toho v srpnu 2004 nesprávně převedlo majetek ÚZSVM a teprve v roce 2005 zjistilo, že část majetku v pořizovací ceně 5 619 503 Kč byla převedena jeho právním předchůdcem jinému subjektu a že další dvě části majetku v ceně 1 084 125 Kč vedlo v majetkové evidenci pod jiným inventárním číslem samostatně. K nápravě došlo až v roce 2005.

GŘC neuvádělo v letech 2004 a 2005 souhrnnou informaci o existenci majetku nabytého v souladu s ustanovením § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 219/2000 Sb. ani v příloze k účetním závěrkám, ani v Informaci o výsledcích činnosti Celní správy ČR za rok 2004 a 2005 nebo v Roční zprávě o činnosti Celní správy České republiky v roce 2005. Stav tohoto majetku vyčíslený v zápisech Ústřední inventarizační komise (dále jen „ÚIK“) je uveden v tabulce.

Tabulka č. 1

(v Kč)

Druh majetku	Stav k 31. 12. 2004	Stav k 31. 12. 2005
Majetek, který v souvislosti s porušením celně právních předpisů, anebo na základě těchto předpisů, připadl státu	133 949 330	201 385 813
Předměty dočasně uskladněné	149 448 562	26 904 390
Předměty zajištěné	711 108 214	788 583 413

V Zápise o výsledku inventarizace v roce 2004 vykazalo GŘC „skutečný stav majetku“, který se však v některých případech lišil od údajů uvedených v přílohách tohoto Závěru. Například:

- u majetku, který v souvislosti s porušením celně právních předpisů, anebo na základě těchto předpisů, připadl státu, byl v Závěru uveden stav o 118 952 234 Kč nižší, než činil souhrn za jednotlivá ČR uvedený v příloze;
- inventarizační rozdíl (manko) u zajištěných předmětů, který vznikl pouze u ČR Praha, byl v příloze Závěru vykázan ve výši 569 295 Kč, daným ČR byl vykázan ve výši 570 871 Kč, přičemž měl činit 639 795 Kč. ČR Praha započítalo do finančního vyjádření rozdílu údaj v kusech.

Rozdílné hodnoty vykázané v Závěru o výsledku inventarizace a v jeho přílohách zpochybňují správnost vykázaného skutečného stavu tohoto majetku.

GŘC také nepostupovalo v souladu s ustanovením § 6 vyhlášky č. 62/2001 Sb., o hospodaření organizačních složek státu a státních organizací s majetkem státu, když ČR České Budějovice, ČR Hradec Králové a ČR Ostrava neměly v roce 2004 oceněn všechny majetek státu nabytý v souladu s ustanovením § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 219/2000 Sb.

vedený v evidenci majetku celní správy. V letech 2004 a 2005 nepostupovaly ČR Plzeň, ČR Ostrava a ČR Ústí nad Labem při oceňování druhově shodných položek tohoto majetku jednotně, a proto měla jejich operativní evidence spornou vypovídací schopnost.

Inventarizace majetku

Při inventarizaci za rok 2004 nepostupovalo GŘC v souladu s ustanovením § 30 odst. 4 zákona č. 563/1991 Sb., neboť neprokázalo ke konci rozvahového dne skutečný stav hmotného majetku.

GŘC tak nemělo účetní závěrku ke dni 31. 12. 2004 podloženou řádnou inventarizací.

K 31. 12. 2005 vykázala ÚIK u DHM inventarizační rozdíly – manka v celkové výši 2 887 974 Kč a přebytky v celkové výši 1 509 769 Kč.

GŘC v roce 2005 v některých případech nepostupovalo v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., neboť:

- u bezúplatně zapůjčeného majetku a u dlouhodobého nehmotného majetku (dále jen „DNHM“) a drobného nehmotného majetku (dále jen „DrNHM“) nezaznamenalo stavy majetku v inventurních soupisech, nezaznamenalo okamžik zahájení a ukončení inventury, čímž porušilo ustanovení § 30 odst. 1 a 2 zákona;
- DHM v celkové pořizovací ceně 21 222 572 Kč, který byl již v dřívějších účetních obdobích uveden do užívání, nevedlo k datu 31. 12. 2005 na účtu 022 – *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí*, ale na účtu 042 – *Pořízení DHM* jako nedokončené investice;
- vykazovalo ke dni 31. 12. 2005 majetek v celkové výši 344 968 Kč, ačkoliv se jednalo o zmařenou investici z roku 2000 a o majetek bezúplatně převedený ÚZSVM již v roce 2004. Ke stejnému datu nepřevedlo z účtu 042 – *Nedokončený DHM* majetek v celkové výši 22 125 970 Kč, o němž v průběhu let 1992 až 2004 jeho právní předchůdce a od 1. 5. 2004 GŘC rozhodlo, že jde o zmařené investice;
- vedlo DHM v celkové pořizovací ceně 327 577 Kč k datu 31. 12. 2005 v účetnictví, i když k tomuto majetku ztratilo příslušnost hospodaření v období mezi provedením fyzické inventury a koncem roku 2005. GŘC tak porušilo ustanovení § 30 odst. 4 zákona;
- porušilo ustanovení § 30 odst. 6 zákona tím, že:
 - část inventarizačních rozdílů – manka v celkové výši 967 734 Kč a přebytků v celkové výši 85 862 Kč nezaúčtovalo do účetního období roku 2005, ale až do roku 2006;
 - inventarizační rozdíly – manka roku 2005, týkající se čtyř pozemků v celkové hodnotě 19 061 Kč, proúčtovalo v roce 2006 na základě dodatku k Výkazu mank ke dni 31. 12. 2005, který zpracovala ÚIK až v srpnu 2006, a to bez schválení statutárního zástupce.

GŘC neprokázalo k 31. 12. 2005 skutečný stav majetku. Účetnictví GŘC za rok 2005 tak nebylo průkazné.

Porušení účetních předpisů

GŘC nepostupovalo v některých případech v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., neboť

a) v roce 2004:

- nezaúčtovalo převzetí majetku v celkové pořizovací ceně 10 901 200 Kč v den uskutečnění účetního případu, kdy mu vznikla příslušnost hospodaření k tomuto majetku, ale účtovalo o něm až v roce 2005. Dále převedlo bezúplatně mobilní buňku v pořizovací ceně 309 647 Kč na Ministerstvo vnitra, ale z majetkové evidence a z účetnictví ji vyřadilo až v roce 2005. GŘC nedodrželo ustanovení § 3 odst. 1 zákona;

- neúčtovalo, stejně jako jeho právní předchůdce, o vzniku pohledávek z prodeje pozemků a bytů ve výši 932 244 Kč, které vznikly v dubnu 2004, kdy byly uzavřeny příslušné smlouvy. V důsledku toho vykázalo v rozvaze k 31. 12. 2004 konečný stav pohledávek minimálně o 932 244 Kč nižší, než měl být, a porušilo tak ustanovení § 7 odst. 1, § 8 odst. 3 a § 11 odst. 2 zákona. O vzniku pohledávek GŘC účtovalo až v okamžiku připsání plateb za prodej těchto pozemků a bytů na bankovní účet, tj. v roce 2005;

b) v roce 2005:

- prodalo osobní automobily v celkové pořizovací ceně 1 219 589 Kč, ale z majetkové evidence a z účetnictví je vyřadilo až v roce 2006. Nedodrželo ustanovení § 3 odst. 1 zákona;
- účtovalo o pohledávkách z prodeje tří vozidel ve výši 36 880 Kč, ačkoliv kupní smlouvy na jejich prodej nebyly v té době uzavřeny. Zálohové faktury z prodeje kontrolních pásek na značení lihu ve výši 10 633 Kč vykázalo rovněž jako pohledávky. Stav pohledávek k 31. 12. 2005 tak neodpovídal skutečnému stavu. GŘC porušilo ustanovení § 7 zákona;
- nepostupovalo v souladu s ustanovením § 33a zákona
 - účtovalo o opravách movitého majetku na základě účetních záznamů v celkové výši 109 609 Kč, které neobsahovaly ceny za měrné jednotky ani množství provedených prací, jejich specifikaci, množství ani použitý materiál, a vzhledem k tomu nebylo možné jejich obsah porovnat se skutečností;
 - zaúčtovalo „inventarizační rozdíly zjištěné k 30. 9. 2004“ v celkové výši 483 205 Kč (oprava rozdílu mezi účetním stavem a stavem v majetkové evidenci), přičemž účetní záznam týkající se zaúčtování tohoto rozdílu nebyl prokázán soupisem jednotlivých složek majetku.

III. Shrnutí a vyhodnocení

MF nezměnilo stav, kdy jeho organizační útvar MF-GŘC zveřejňoval samostatně účetní závěrky, přestože účetní jednotkou bylo MF a přestože mu toto porušení právní úpravy bylo vytýkáno již kontrolou NKÚ č. 99/09 „Hospodaření s prostředky státního rozpočtu a s majetkem státu u Generálního ředitelství cel, celních ředitelství a celních úřadů“ publikované ve Věstníku 4/1999.

Kontrolou bylo zjištěno, že MF u svého organizačního útvaru MF-GŘC:

- neprovedlo inventarizaci veškerého majetku a závazků; předávalo tak majetek, jehož skutečné složení a hodnota mu nebyly známy;
- k datu zrušení svého organizačního útvaru nezabezpečilo, aby byly sníženy limity výdajů k jeho bankovním účtům v souhrnné výši 124 507 tis. Kč;
- nepostupovalo hospodárně a uhradilo 1 460 tis. Kč za nákup pozemků, jejichž vlastníkem se stal stát až po více než šesti letech;
- neúčtovalo v příslušném účetním období o vzniku pohledávek z prodeje pozemků a bytů ve výši 6 150 tis. Kč, o vzniku účtovalo až v okamžiku připsání plateb na bankovní účet;
- nevystavovalo včas doklady a neuplatňovalo své nároky, čímž snižovalo své příjmy.

GŘC:

- neotevřelo ke dni 1. 5. 2004 účetní knihy a nesestavilo zahajovací rozvahu, v některých případech pak postupovalo, jako by nebylo novou organizační složkou státu, resp. účetní jednotkou;
- neprokázalo k 31. 12. 2004 a k 31. 12. 2005 skutečný stav majetku;
- nechalo zlikvidovat bez předchozího projednání likvidační komisí a bez schválení generálním ředitelem majetek v celkové pořizovací ceně 6 014 tis. Kč, u něhož nevedlo analytickou evidenci a který vykazalo jako manko k 31. 12. 2004;
- nepostupovalo účelně a ve vztahu ke státnímu rozpočtu hospodárně, když o pořízení programového vybavení v hodnotě 2 200 tis. Kč, které schválilo a uhradilo koncem roku 2004, rozhodlo již počátkem roku 2005, že není pro celní správu použitelné;
- jako účastník programu nepostupovalo v některých případech v souladu s vyhláškou č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, především v oblasti dodržování závazných technicko-ekonomických parametrů akce.

MF a GŘC neuvádělo informaci o existenci majetku, který v souvislosti s porušením celně právních předpisů, anebo na základě těchto předpisů, připadl státu, předmětech dočasně uskladněných a předmětech zajištěných, a jejich hodnotě, která se k datu řádných inventarizací pohybovala ve výši kolem 1 mld. Kč, ani v příloze účetních závěrek, ani v jiných zveřejňovaných materiálech – v Informaci o výsledcích činnosti Celní správy ČR za rok 2004 a 2005, v Roční zprávě o činnosti Celní správy České republiky v roce 2005.